

Mireia Vives Puig

Advocada, medidora. Premi Justícia ACR 2022. Especialitzada en assessoria d'empreses, dret laboral i família, és sòcia administrativa de la societat Vives&Martínez, advocats associats. El 2016 s'inicia en la docència com a professora col·laboradora dins la UOC. Experta en resolució de conflictes, fa un màster per a advocats al Centre d'Estudis Financers de Barcelona. Ànima de les Audiències Memorials, organitzades conjuntament amb Jordi Palou-Loverdos, és tertuliana del programa Més 324, de Xavier Graset.

Foto: Joan Closas

? Com vas entrar a treballar a la Caixa de Pensions?

? Per coincidències de la vida. Coneixia una persona que hi treballava, en una època en què l'entitat incorporava molts estudiants de les carreres de Dret i d'Econòmiques, amb contractes temporals per cobrir baixes de les oficines. Vaig pensar que em donava independència econòmica i coneixements d'un àmbit que em semblava interessant. M'agradava la gestió i la contractació, quan treballava com a col·laboradora dels caps Territorials de Barcelona, però després em van destinar a les oficines. La feina de caixera era avorrida i no em permetia aplicar la vocació. Vaig plegar.

Advocada

? Quins són els teus primers treballs com a advocada?

? Començo a treballar a Barcelona, en el mateix despatx on havia fet les pràctiques durant el màster d'empresa. Em fan un contracte, però tenia la intenció de treballar pel meu compte i al cap d'uns mesos em vaig incorporar a una assessoria jurídica de l'Hospitalet de Llobregat, en l'àmbit d'empresa i família. Al cap de dos anys, amb dues advocades més, obrim un nou despatx a Barcelona, que va durar cinc anys. Amb obligacions familiars i pel fet de ser mare, decideixo anar a Viladecans, on ja treballo pel meu compte.

? Com va anar l'experiència del torn d'ofici de 1994 a 2001?

? Està mal pagat i el que hi destina l'Estat és insuficient. Els advocats hi fem una funció social perquè l'assistència jurídica arribi a tothom, fins i tot als que no tenen recursos econòmics, ja que és una garantia constitucional i el dret de defensa és fonamental. Els problemes de família, lloguers, veïns, herències... afecten les emocions personals. El torn d'ofici em va permetre conèixer una altra realitat, la dels col·lectius desfavorits i amb situacions vitalment complexes, amb pocs recursos i famílies desestructurades, amb nens patint les conseqüències de les actuacions dels pares, amb delinqüència... Entrar en contacte amb temes d'àmbit penal a nivell privat em va fer créixer la inquietud perquè al 2016 retornés al torn d'ofici però en l'àmbit penal, durant quatre anys. Després ho vaig deixar definitivament.

? Què regula el dret de família?

? Les relacions personals i familiars. Regula els drets i les obligacions dels règims matrimonials i de les relacions estables de parella, i les ruptures i els drets dels fills.

? Com us repartiu la feina dins la societat Vives&Martínez, advocats associats?

? Som socis administratius. El Xavier porta més els temes d'herències i testaments i en general els més purament civils i mercantils, mentre que jo m'especialitzo més en les qüestions de família, com ara divorcis i ruptures.

? **Quan decidiu treballar plegats?**

? El meu marit i soci treballava en l'assessoria de Viladecans feia molts anys i cadascú de nosaltres feia la seva activitat per separat. Quan m'incorpo el 2008 a l'assessoria per portar-la conjuntament, en uns moments en què s'incrementava el volum de feina, inicialment treballàvem al mateix despatx, però facturàvem per separat. Vam creure que ens havíem d'organitzar millor i vam ajuntar-nos per racionalitzar els recursos econòmics, en una decisió estratègica i d'imatge conjunta, de cara als clients.

Mediació

? **Quina és la teva feina concreta com a mediadora?**

? És la figura d'un tercer, imparcial i neutral, que ajuda les dues parts a millorar la comunicació i intentar arribar a acords. De fet, s'inclou dins dels paradigmes de resolució alternativa i pacífica de conflictes. Pot conviure la mediació amb un procés judicial, ja que s'inicia quan hi ha una demanda posada, abans d'un procés, o en acabar-lo, quan les parts tenen problemes per donar compliment a la sentència. Les parts no s'enfronten sinó que intenten buscar solucions al conflicte. El mediador ajuda amb tècniques concretes perquè siguin les parts les que proposin i busquin la resolució del problema. És important entendre que no fem propostes directes a les parts ni els preparem els acords, sinó que ajudem a generar solucions. Els fonaments de la mediació són intentar que una part reconegui a l'altra, encara que no hi estigui d'acord, però que pugui legitimar els seus punts de vista i les diferents necessitats, fins i tot amb una dissemblant percepció del conflicte. L'objectiu és avançar per poder arribar a acords.

? La mediació té un valor judicial?

? Depèn. La mediació pot ser total respecte de totes les qüestions que afecten el conflicte entre les parts. En aquest cas és procedent tancar el procediment judicial incorporant tots aquests acords. Es pot fer de dues maneres: els acords amb mediació es poden portar davant del jutge, mitjançant un document signat per les parts, que el jutjat homologa i incorpora a una resolució judicial. Si no

es fa així, els acords de mediació es poden signar privadament en el despatx del mediador i les parts poden decidir anar al notari, que en farà una escriptura pública. Si no es fan aquests passos, el document privat d'acord queda com a valor contractual entre les parts, però no té la força dels documents públics.

? Així, amb la mediació es pot acabar del tot amb el procediment judicial?

? Si els acords de mediació són parcials perquè no han abraçat totes les qüestions que enfrontaven a les parts, alguns aspectes decaurien del procediment o s'incorporarien a la resolució com a part acordada, però el jutge hauria de resoldre sobre aquells aspectes que les parts no han acordat.

? Què és el Centre de Mediació en Dret Privat de la Generalitat?

? Recentment li han canviat el nom per Centre de Mediació de Catalunya. El país va ser pioner l'any 2001 en la primera llei de mediació familiar de l'Estat i la tenia exclusivament. Però, posteriorment l'àmbit de la mediació es va regular en tots els aspectes civils i mercantils, a Catalunya a partir del 2009. Se n'ha anat ampliant l'abast. Per imposició d'una directiva europea del 2008, sobre resolució de conflictes, l'Estat espanyol va aprovar la seva llei l'any 2012. El Centre rep les sol·licituds dels ciutadans que volen fer mediació, en gestiona el procediment, supervisa el registre dels mediadors, coordina activitats formatives, fa sessions metodològiques i està en contacte amb les institucions per fomentar la mediació.

Memòria

? Quina valoració fas del terme Memòria democràtica?

? M'inquieta i fins i tot em genera problemàtica a l'hora de fer-lo servir perquè, què vol dir exactament? No cal qualificar-la. La memòria és memòria i prou. La llei estatal també la denomina Llei de Memòria Democràtica, quan ens posem a fer memòria d'un període de la història d'Espanya que va ser una dictadura. Això és memòria democràtica? En tot cas, podem acotar de quin període volem parlar. Ara bé, si el que volem dir és que fem memòria després d'una dictadura i una transició, en uns moments de llibertats constitucionals, de quina manera l'hem de fer? Crec que no caldria qualificar la memòria com a democràtica.

? Estàs d'acord amb el concepte de passar pàgina?

? No. Treballant en Memòria i veient tota la recuperació de testimonis que hem fet des que va esclatar la guerra civil, la posterior dictadura i la repressió, fins i tot del que estem vivint a Catalunya, només per posar l'exemple del que estem sentint els darrers mesos per part de molts diputats, es demostra que la transició no es va fer, com pretenen dir-nos alguns d'ells, precisament per fer-nos passar pàgina. Hi estic en contra i crec que són períodes que s'han de treballar, quan hi ha tantíssima gent que no ha pogut explicar què li va passar i que tampoc no ha tingut les necessàries reparacions.

? Què t'impulsa a fer el treball de recerca *Memòria de Monistrol 1936-1939*?

? Quan el 2011 feia el màster de Mediació, va sorgir la qüestió de la guerra civil. Tot seguit se m'encén la bombeta i recordo que a casa, el pare i el germà de l'avi matern van ser assassinats l'agost de 1936 a Monistrol de Montserrat. Fins aleshores, a casa no se n'havia parlat gaire. Vaig analitzar la guerra des de vessants amb diferents sensibilitats, amb persones que van rebre violències i repressions, que em van portar a qüestionar-me les etiquetes de dretes i esquerres, perquè de vegades no fan justícia als fets, a la veritat ni a les persones. Els meus familiars eren catòlics practicants que, com que creien, anaven a missa. Al poble de Monistrol tothom es coneixia i potser ja hi havia hagut enfrontaments previs. Analitzant les causes militars, hi ha casos de famílies que aprofiten una situació de desgavell per venjar-se, en un context on es creen grups que s'organitzen a partir del desordre públic, afavorits pel descontrol de les noves autoritats.

? Com comences la investigació?

? Per veure què havia passat. El 2013, l'alcalde em va adreçar a l'arxiver municipal, que em facilita documents de l'època. A mida que vaig a l'arxiu i analitzo els documents comencen a sorgir persones de més de vuitanta anys que tenien ganes de parlar-ne. Es va generar un desig i una oportunitat de compartir vivències d'aquella època, amb persones que mai no havien parlat amb ningú, ni tan sols a casa. M'ho vaig construir fins que el material recollit era tan interessant que em vaig plantejar què fer-ne. El juliol de 2014 es va fer a Barcelona el 18è Congrés de l'Associació Internacional de Memòria Oral, on vaig presentar una ponència, amb el recull del treball oral que havia preparat sobre el cas de Monistrol. Paral·lelament, fem un acte públic explicant a la ciutadania de Monistrol tot el que havia anat investigant i sobretot per donar veu als testimonis

que havia entrevistat, amb l'esperança que en sorgissin d'altres que em poguessin explicar les vivències.

? Vas poder recollir noves experiències?

? I tant! Recordo un senyor de Castelldefels que era net d'uns assassinats el 1936 i persones de diferents llocs que fins aquell moment no s'havien posat en contacte, de manera que surten testimonis nous. El treball agafa una bona dimensió, tant de contingut com de testimonis. Amb la col·laboració de Jordi Palou-Loverdos, director del Memorial Democràtic, amb qui anava compartint la investigació, fins que se li va ocórrer fer un acte públic, on els protagonistes podrien explicar per ells mateixos les vivències, amb diverses sensibilitats i experiències, ja que havien patit diferents repressions, algunes amb certes connexions entre elles. El 1936, Monistrol no era un poble petit, sinó que tenia gairebé 4.000 habitants, amb fàbriques tèxtils i població de fora que hi treballava. Penso que era un bon paradigma del que havia pogut passar a d'altres pobles de Catalunya. Per això vaig titular la ponència: *Memòria de Monistrol 1936-1939. Paradigma de conflicte a la rereguarda republicana.*

? A quines conclusions arribes en aquest treball de recerca?

? La poca justícia que fa parlar de dretes i esquerres. Entenc que no s'ha analitzat amb detall quines van ser les dinàmiques que es van produir en la rereguarda republicana. Em va impactar emocionalment escoltar persones que havien patit la repressió revolucionària dels primers mesos de la guerra i les que van patir la repressió franquista. Crec que vaig poder comprendre la complexitat de tot el que va passar i les relacions causa-efecte, que permeten retroalimentar les diferents violències.

Em va impactar tant escoltar persones que havien patit la repressió revolucionària com les que van patir la franquista

? Què va passar a Monistrol a l'inici de la guerra civil?

? Els primers dies assassinen gent que els revolucionaris identifiquen amb els poders: el gerent del Monestir de Montserrat, alguns caps de les fàbriques, el capellà del poble... En el cas de deu persones, entre elles els meus familiars, eren pares de família amb els seus fills, sense significació política, catòlics creients, alguns amb vinyes o tenien petits negocis, però identificats per alguns com a persones amb propietats. Detingudes a les seves llars van ser retingudes al local del Comitè Revolucionari de Monistrol, a la casa de la carretera que després va ser caserna de la guàrdia civil. S'hi estaran una setmana, mentre les famílies els anaven a veure i els portaven menjar. El

que va passar és un fet impactant: a mitjan agost es produeix a Mallorca l'assassinat per part dels *nacionals* de milicians republicans, quan desembarquen a l'illa amb l'expedició de Bayo, metrallats a la platja. Vint-i-dos nois molt joves de Monistrol van anar de voluntaris en l'expedició i onze hi van morir. Quan la notícia arriba a Monistrol, el 30 d'agost, al poble es produeix una manifestació de dones que se solidaritzen amb les famílies dels nois assassinats demanant venjança. L'endemà a la nit, en revenja d'aquests fets, assassinen els deu retinguts a la cuneta de la carretera de Collbató.

Onze voluntaris de Monistrol amb l'expedició Bayo són assassinats pels nacionals a Mallorca. Una manifestació de dones del poble demana venjança i l'endemà deu catòlics són assassinats pels republicans

? Quin valor dones a la història oral?

? Va ser molt potent parlar amb persones que em donaven informació de primera mà. Després del recull memorístic vaig veure les causes militars, que em confirmaven fets que ja m'havien explicat. Així que m'ho van fer mirar amb d'altres ulls. L'impacte de parlar amb persones que havien viscut els fets o descendents dels que ho havien vist de primera mà, nanos petits que recordaven perfectament l'avi o el pare... Alguns explicaven els fets de manera molt fidedigne. tant pel que fa a l'escenari polític com als episodis del poble, que permeten reinterpretar la història oficial incorporant aquests elements de la memòria oral. Penso que no es pot destriar una cosa de l'altra.

? Quan i com van començar les Audiències Memorials?

? Va ser un acte pioner a Catalunya i Espanya. La primera audiència, el maig del 2015, va ser a Monistrol de Montserrat i la vaig fer com a facilitadora, encarregada pel Memorial Democràtic de la Generalitat de Catalunya. Després s'han fet d'acord amb el programa de Memòria de la Diputació de Barcelona. L'experiència de Monistrol va deixar molt content l'alcalde Joan Miguel Rodríguez i els regidors del moment, i també la col·lectivitat del poble. Personalment també entenc que el resultat va ser molt bo, sobretot per a les persones que hi van participar. Vam decidir treballar per poder-ne fer més en d'altres localitats.

? En síntesi com es desenvolupen aquestes audiències?

? Els afectats han de poder explicar en públic el que havien viscut ells i les seves famílies. Exposen les vivències, però no poden interrelacionar-se. Simplement se'ls escolta individualment, ja que no es pot intervenir fent preguntes ni tampoc hi ha debat ni diàleg entre els participants.

? Com valoreu el premi Justícia ADR 2022?

? El convoca el departament de Justícia i es tracta del premi Resolució Alternativa de Conflictos per posar en valor diferents iniciatives públiques i privades que d'una manera innovadora l'han treballat en l'àmbit local o comunitari. Ens el van donar conjuntament al Jordi Palou i a mi. El valoro molt positivament perquè és un reconeixement a la feina feta.

? Com va la tasca de tertuliana al programa *Més 324* de Xavier Grasset?

? El programa combina molt bé la cultura i l'actualitat política. Des que estem en el procés, es centra molt en el conflicte amb l'Estat, la causa contra els líders independentistes i el referèndum perquè són temes d'actualitat contínua. Hi ha dies que hi ha més notícies, amb conflictes internacionals. L'enfocament és encertat perquè són analistes els que expliquen les notícies i les contextualitzen. És un programa plural, de debat civilitzat. M'he hagut de posar les piles, però m'ha

---

ajudat a créixer com a persona i a tenir més capacitat de comunicació. M'agrada trobar ciutadans que em reconeixen arran d'aparèixer a televisió.

[despiece]

El perfil

Mireia Vives Puig neix a Manresa el 18 de juliol de 1970. De pares manresans, Maria Carme, infermera, i Jaume, modelista, ara jubilats. L'avi matern era fill de Monistrol de Montserrat i l'inspira per fer un treball de recerca durant la guerra civil que donarà lloc a la creació de l'Audiència Memorial. Té un germà més petit que és tècnic d'assegurances. Als dos anys va al parvulari Minerva del carrer Major de Manresa, un projecte pioner amb mestres joves favorables a l'espai mixt de nens i nenes. Als cinc anys passa a les Dominiques del carrer del Bruc on estudia l'EGB fins a setè, moment en què passa a l'institut Lluís de Peguera per fer la Preparatòria, amb els professors Bueno i Vidal. "Passar d'una escola religiosa només amb noies a un institut mixt va ser molt interessant". Hi va fer el batxillerat de lletres fins al COU. El 1988 va començar la carrera de Dret a la Universitat de Barcelona, on es queda a viure. Al cap d'uns mesos entra a treballar a la Caixa de Pensions, feina que complementa amb els estudis. Obté plaça fixa, però decideix deixar-la perquè tenia clara la vocació com a advocada. Acaba la carrera el 1993 i fa un màster en Dret d'Empresa a la Universitat Pompeu Fabra. Anys més tard en faria un altre sobre Mediació, al Col·legi d'Advocats de Barcelona, on va tenir de professor Jordi Palou-Loverdos.

Exerceix d'advocada des del 1994. Des d'aquest any fins el 2001 s'incorpora al torn d'ofici. Actualment està casada amb Xavier Martínez, un advocat de Sant Joan de Vilatorrada, amb qui té dos fills: Ferran i Blanca. Durant tres anys torna a viure a Manresa. Amb el marit van obrir una assessoria d'empreses a Viladecans, que més endavant van traslladar a Gavà, on tenen un dels

despatxos professionals. Fa vint anys que viuen a Castelldefels i des de fa cinc anys tenen despatx a Manresa. És sòcia administrativa de la societat Vives&Martínez, advocats associats, amb seus a Gavà i Manresa. A més d'exercir d'advocada, l'any 2012, incorpora la Mediació en el seu treball professional i es registra en el Centre de Mediació de Catalunya. El 2016 s'inicia en la docència com a professora col·laboradora dins la Universitat Oberta de Catalunya, d'un màster de l'advocacia, que han de fer els graduats en Dret per poder accedir a la professió. Fa de consultora en les assignatures La professió d'advocat, sobre aspectes genèrics i transversals i Procés civil, de matèria jurídica. Durant el curs 2017-18 comença a fer classes presencials de Resolució de conflictes, en un màster per a advocats, al Centre d'Estudis Financers de Barcelona. Així doncs, compatibilitza el seu despatx com a advocada, l'activitat com a mediadora i la docència a la UOC i al Centre d'Estudis Financers. Des del 2013 comença un treball de recerca sobre la guerra civil a Monistrol de Montserrat, relacionat amb els seus familiars, que acaba derivant en l'Audiència Memorial que es fa a Monistrol el 2015 i que ha suposat una continuïtat d'aquestes audiències a Catalunya. Se n'han fet tres el 2018, (Sant Boi de Llobregat i dues a Sant Joan de Vilatorrada), el 2022 (Sabadell i Olesa de Montserrat, amb el judici de les vídues), i la darrera, el gener de 2023 a Manresa. Arran d'aquestes Audiències Memorials, organitzades per Jordi Palou-Loverdos i Mireia Vives, després de la realitzada a Sabadell el 2022, un dia del mes de març els va entrevistar el presentador del programa *Més 324*, Xavier Graset, un mes després de la invasió d'Ucraïna. A més de parlar de les audiències també van analitzar la guerra per veure quins mecanismes internacionals es podien utilitzar per aturar-la. Al setembre, la productora del 3/24 va contactar amb Mireia Vives amb la finalitat d'incorporar-la a les tertúlies televisives. «És tot un repte perquè he de preparar una anàlisi d'actualitat des de la perspectiva de la resolució de conflictes». [/despiece]